

El drac, Sant Jordi i la llibertat

L'espectacle del Constitucional prova que la llibertat política segueix presonera de l'Espanya unitària

ERNEST
Benach

Des de fa més d'un segle, el catalanisme ha intentat negociar amb el drac, el de l'Espanya unitària, la recuperació de la llibertat política de Catalunya. Ho ha fet reivindicant l'autogovern i la disposició dels recursos econòmics propis, però sempre sotmès a la voluntat final del drac. Així, ja el 1899, un total de 318 ajuntaments i una massiva representació de la societat civil van demanar per a Catalunya un concert econòmic com el que tenien -i encara ara tenen- les províncies basques i Navarra, però la monarquia espanyola va ignorar la petició.

Cops d'Estat, dictadures, i accions de repressió en forma de prohibicions, empresonaments i assassinats -com el del president **Companyes**- donaven proves de la ferocitat del drac i explicaven l'actitud prudent dels catalans. Els tímids intents d'enfrontar-s'hi eren esclafats, i era prou èxit anar aconseguint petites cessions d'autonomia en forma d'impostos i de traspassos competencials.

EL CATALANISME polític, conscient de les seves possibilitats, històricament no ha estat, doncs, un Sant Jordi heroic que es plantejés vèncer el drac en una lluita directa. Però sí un de tossut que, malgrat els cops rebuts, mai no ha renunciat a rescatar la llibertat política de la nació catalana, i amb la seva insistència, amb més o menys gosadia, n'ha recuperat una part important.

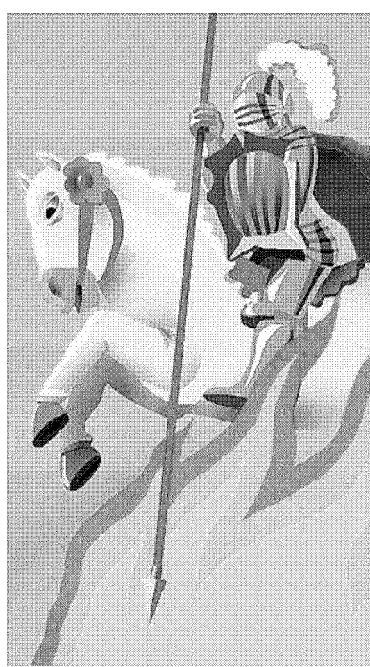
Els processos dels estatuts d'autonomia en són un bon exemple, pel fet de ser la llei que, precisament, regula l'abast de l'autogovern, però

també per la resposta rebuda.

La fracassada proposta moderada del 1919 ni tan sols va ser considerada per les Corts de l'Estat, i, tot i així, va anar acompanyada d'una dura campanya anticaltalana a les capçaleres de premsa i d'una oposició intransigent dels partits estatals de l'època.

Aquell cop de porta va deixar un pòsit que amb la República va fer apujar el llistó de les reivindicacions, fet que es va traduir en l'ambició estatut de Núria, ratificat de manera gairebé unànime pel poble català. Tanmateix, es van repetir les campanyes mediàtiques furibundes, les amenaces de boicot als productors catalans i una oposició política espanyola dividida entre els que hi estaven totalment en contra i els que volien diluir-lo. El context va permetre aprovar un text retallat, però no va evitar tensions i conflictes entre l'Estat i l'autonomia catalana. El drac, primer, va mossegar fort, i va suspendre temporalment l'autonomia catalana, i finalment va fer esclatar la guerra civil, que va acabar amb la República.

AMB L'ARRIBADA de la democràcia, el drac, envellit, va permetre l'Estatut del 1979 i la creació de l'Estat de les autonomies sense els escarafalls d'altres temps. En adonar-se'n, va fer una finta amb un cop d'estat (23-F) que no va reeixir,

LEONARDO BEARO

Des de fa més d'un segle, el catalanisme ha intentat negociar amb el drac de l'unitarisme

però que va derivar en la involució centralista per la via legal que fou la LOAPA.

El Sant Jordi prudent va continuar fent petites passes endavant, fins que va veure necessari reformar l'Estatut. El 2005 el catalanisme polític aprovava de manera unànime al Parlament la primera proposta d'Estatut d'autonomia elaborada pel poder legislatiu català. Novament van tornar les antigues reaccions: amenaces, campanyes mediàtiques i els partits polítics estatals dividits

entre els que volien diluir la proposta (tot i haver-hi donat suport públic inicialment) i els que s'hi oposaven de manera agressiva.

EL TEXT FOU retallat a les Corts espanyoles, però, tot i així, va ser aprovat pel poble català el 2006, convençut que calia blindar els avenços assolits. Semblava que, almenys un cop més, s'havia aconseguit fer un pas endavant. Però faltava el recurs al Tribunal Constitucional, pendent de resolució des de fa quatre anys, i que es preveu que rebaixi poc o molt el text que va ser votat per les Corts espanyoles i pel poble català. Una jugada política amb les cartes marcades, més enllà de quins siguin els membres del tribunal que redactin la sentència.

Els representants polítics catalans esgotarem totes les possibilitats que ens ofereix el marc legal per defensar la integritat de l'estatut d'autonomia vigent, i amb aquest, el valor democràtic del vot de la ciutadania catalana. Però l'espectacle del Tribunal Constitucional evidencia que la llibertat política continua presonera d'una Espanya unitària que es nega a acceptar la voluntat democràtica dels catalans d'augmentar el nostre autogovern. Fins i tot pretén negar-nos ser allò que som.

La diferència amb èpoques anteriors és que el drac, amb una democràcia consolidada i formant part de la Unió Europea, ha perdut la capacitat d'atemorir el poble. De manera que si s'entesten a tancar totes les portes i refugiar-se en imposicions legals que neguen el valor del vot de la ciutadania i desautoritzen el procés escrupolós i democràtic que va seguir l'Estatut, fins i tot el més prudent Sant Jordi del catalanisme plural entendrà que és hora de perdre la por i rescatar del tot la llibertat política de decidir el nostre futur. ■

President del Parlament de Catalunya